

Dalarös första badhusläkare

Naturligtvis är detta inte en Dalaröbild från 1850-talet.

SC271
2023

Pehr Gustaf Broman född i Hummelbro, Uppland.

Han var garnisonsläkare och med stort intresse för jakt.

Hans utbildning bestod av en tre termins läkar- och kirurgutbildning på Karolinska Institutet på Kungsholmen och praktik vid några av de sjukhus som då fanns i Stockholm.

Han började sin tjänst vid Utö bergverk och var verksam på Dalarö Skans. Han verkade även som badhusläkare och husläkare för lotsar och deras familjer.

Broman är känd för att ha skrivit flera böcker på temat natur, musik och jakt: Nimrods harpan, Handbok för Skandinaviens jägare och Kalender för jägare, fiskare och lantmän.

Han var son till Erik Gustaf Broman och Märtha Palm.

Pehr Gustaf var gift med Anna Dorothea Zaar.

Annons om giftemål mellan läkaren Pehr Gustaf Broman och Anna Dorothea Zaar 1839.

Läkaren vid Utö Bergverk **Pehr Gustaf Broman** och Anna Dorothea Zaar, dotter af afl. Kammar-Rätts-Rådet Henr Chr. Zaar och dess efterlemnade k. maka Marg. Petr. Bruhn, den 13 Augusti.

Aftonbladet 1856-05-08

Saltsjöbad vid Dalarö.

Sedan numera vid Dalarö blifvit anlagde tvenne Badhus, ett för varma bad med fyra rum, och ett för kalla bad med fyra afklädningsrum jemte der utanför rymliga Bassiner uti djupt vatten, så är tillfälle för Badgäster att vid denna plats erhålla så väl kalla som varma bad under loppet af sommaren, från den 1 Juni till början af September.

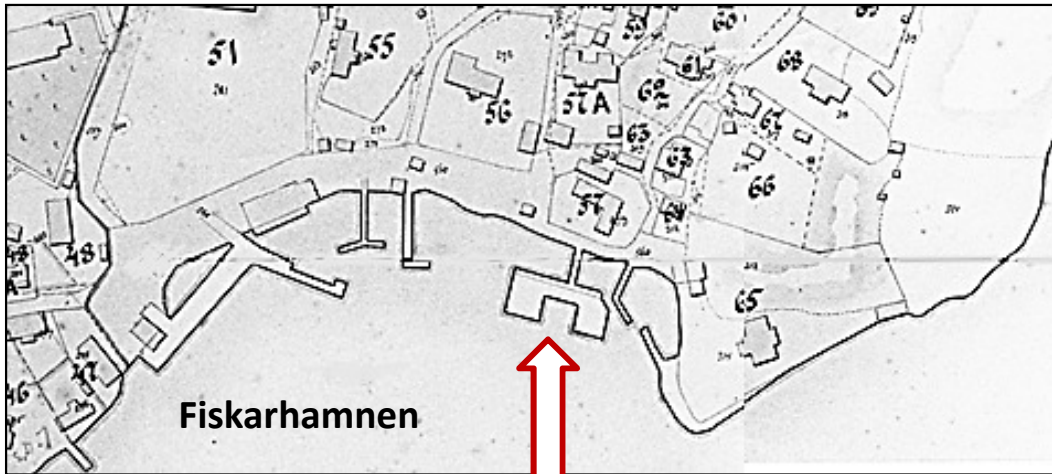
Dalarö sunda läge med friska hafsvindar är vitsordadt såsom särdeles lämpligt till badort, så väl af Läkare som af dem, hvilka tillförene begagnat bad derstädes. Kommunikation med hufvudstaden är lätt genom Ångbåtar, som dagligen passera; dessutom blifver särskilt Ångbåt som går den inre farleden genom Skurö- och Stekssunden fram och åter på dagen, 4 å 5 gånger i veckan, då vägen tillryggalägges på mindre än tre timmar; vägen, så sjö som lands, erbjuder en vacker natur; hastig kommunikation med hufvudstaden erhålles genom den på stället varande telegrafen; dessutom finnes postkontor, så att bref, oberäknadt med ångbåt, äfven kunna med posten erhållas och besvaras två gånger i veckan. Garnisonsläkaren Hr Doktor Broman är på stället boende och lemnar läkarevård till dem som derom sig anmäla, emot särskild öfverenskommelse. Hr Apotbekaren Kejser i Stockholm tillbandahåller under badtiden vid Dalarö så väl medikamenter som mineralvatten, och finnes numera god restauration, så att tillfälle är beredt för badgäster att spisa så väl efter matsedel som att hemta. Till underrättelse för dem, som önska besöka Dalarö för att betinga rum, må nämnas, att ångbåten litet längre fram kommer att göra en eller annan resa dit, sedan sjöfarten kommer i gång.

Närmare upplysning kan erhållas af Handlanden Herr N. F. Blomberg på Dalarö, eller Handlanden A. M. Brinck i Stockholm, Göthgatan *Nr* 28.

Sedan numera vid Dalarö blifvit anlagde tvenne Badhus, ett för varma bad med fyra rum, och ett för kalla bad med fyra afklädningsrum jemte der utanför rymliga Bassiner uti djupt vatten, så är tillfälle för Badgäster att vid denna plats erhålla så väl kalla som varma bad under loppet af sommaren.

Garnisonsläkaren Hr Doktor Broman är på stället boende och lemnar läkarevård till dem som derom sig anmäla, emot särskild öfverenskommelse.

Karta från 1877

Fiskarhamnen

Kallbadhuset

Troligen var de så att det vi kallar Kallbadhuset hade två avdelningar, ett för varma bad med fyra rum, och ett för kalla bad med fyra afklädningsrum.

Hur gammal denna bild är vet vi inte.

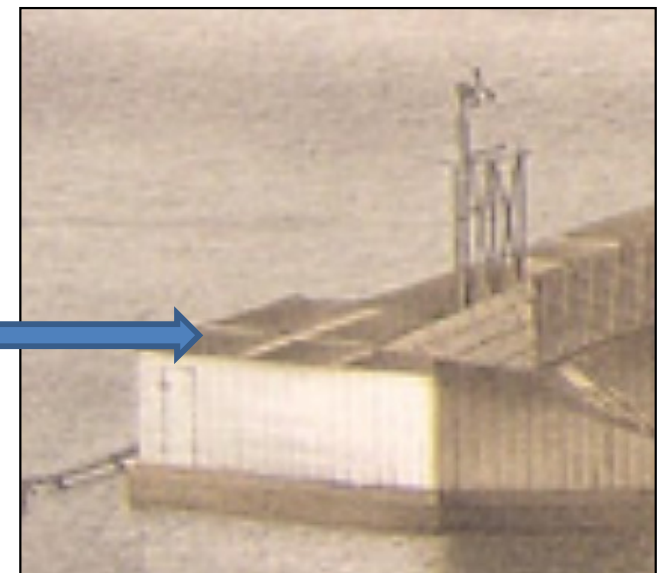
Ev. kan detta vara en skorsten från den varma delen av badhuset?

**Motiv över Fiskarhamnen av konstnären Ewald Lönngren 1866.
Här är det nya varmbadhuset med.**

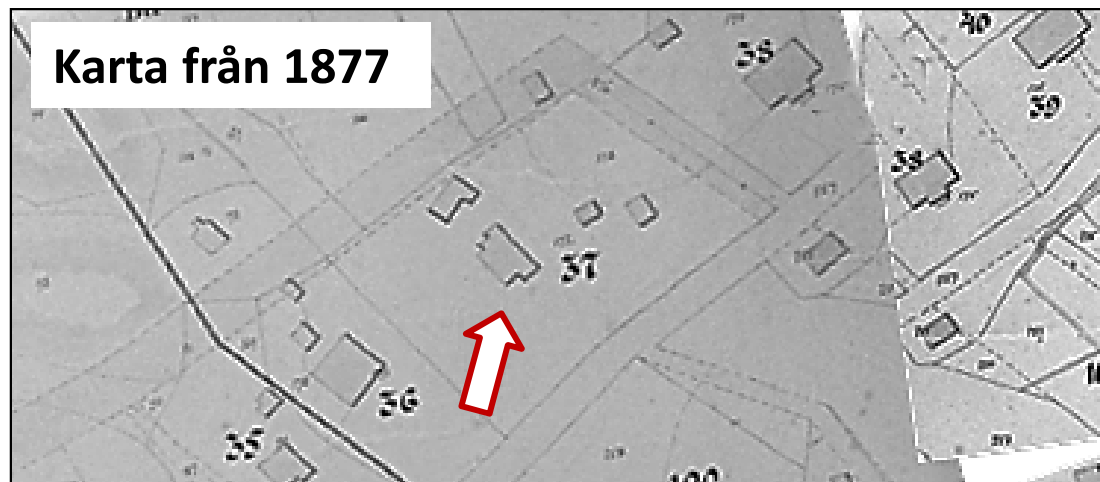
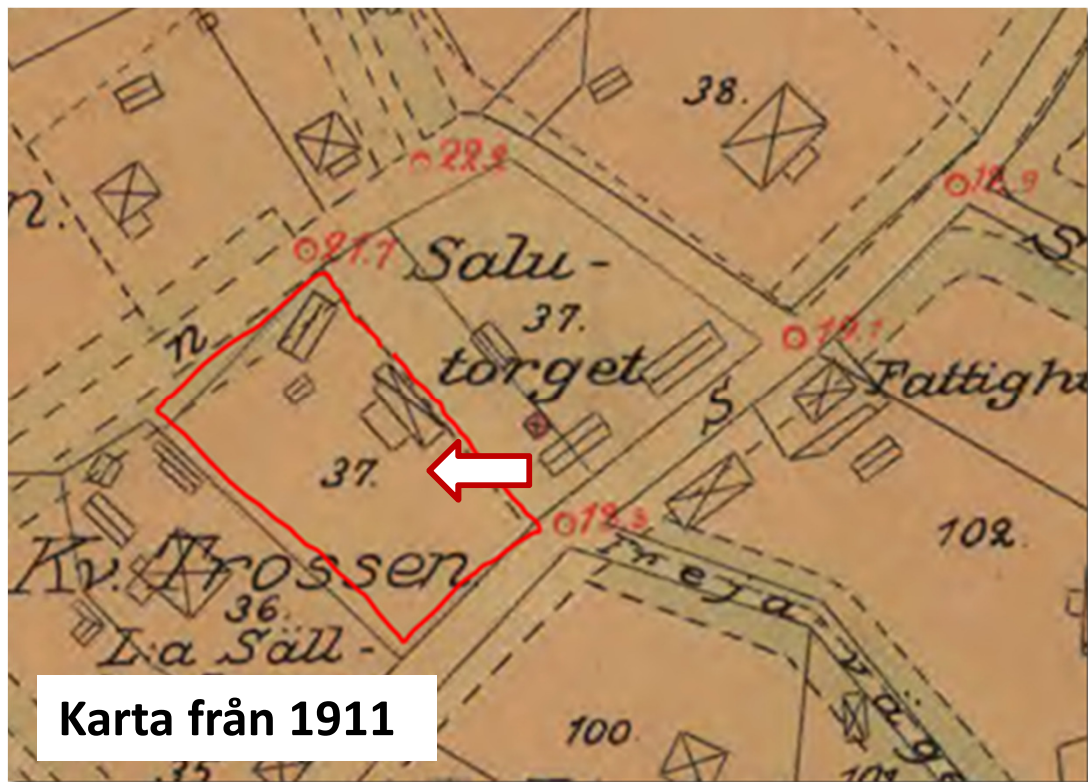

**Detta är kanske de fyra
omklädningsrummen som nämns
i tidningsklippet från 1856.**

**Det planerades tidigt för att bygga ett nytt
varmbadhus men det stod klart först 1865.**

**Pehr Gustaf Broman flyttade från Dalarö Skans 1855 till tomt nr. 37
Där bodde han fram till sin död 1867.**

År 1857

af Dito, ang. en gratifikation åt f. d. Garnisonsläkaren P. G. Broman för lemnad läkarevård åt de vid Dalarö anställde lotsar samt deras hustrur och barn;

af Dito, ang. en gratifikation åt f.d. Garnisonsläkaren P. G. Broman för lemnad läkarevård åt de vid Dalarö anställde lotsar samt deras hustrur och barn.

Pehr Gustaf Broman och Anna Dorothea fick 5 barn.

Han dog 56 år gammal 1867, Anna Dorothea dog 67 år gammal 1887.

Bägge är begravda på Dalarö.

Dödsfall:
Enkefru Anna Dorothea Broman, f. Záar,
å Dalarö, den 23 Nov., 67 år; fru Louisa

Garnisonsläkaren Pehr Gustaf Broman, 1811 – 1867, hörde till dåtidens sociala toppskikt och umgicks med byns ståndspersoner på Dalarö.

Han var verksam tillsammans med:

Handelsman **Nils Fredrik Blomberg**, som var verksam på Dalarö 1847 – 1859.

Gästgiveriinnnehavaren **Johan Wiklund**, som var verksam på Dalarö 1840 – 1855.

Kommendant **Johan Ulrik Cedercrona**, som var den siste kommendanten på D.S.*

Tullinspektör **Adam Bruce**, som var verksam på Dalarö omkring 1834 – 1845.

Lotsålderman **Johan Gustaf F. Hammarberg**, som var verksam på Dalarö 1841 – 1845.

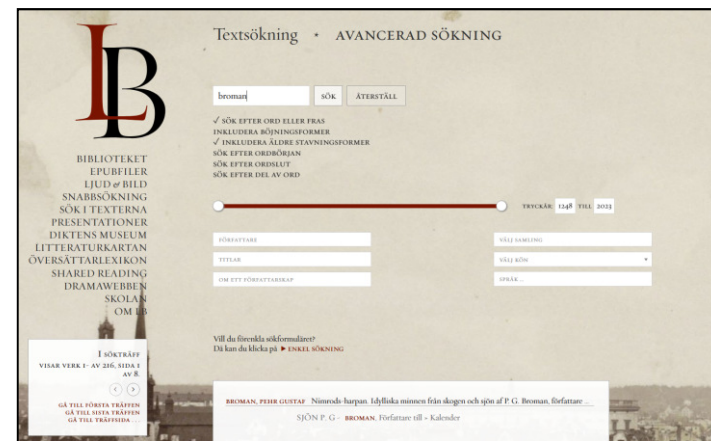
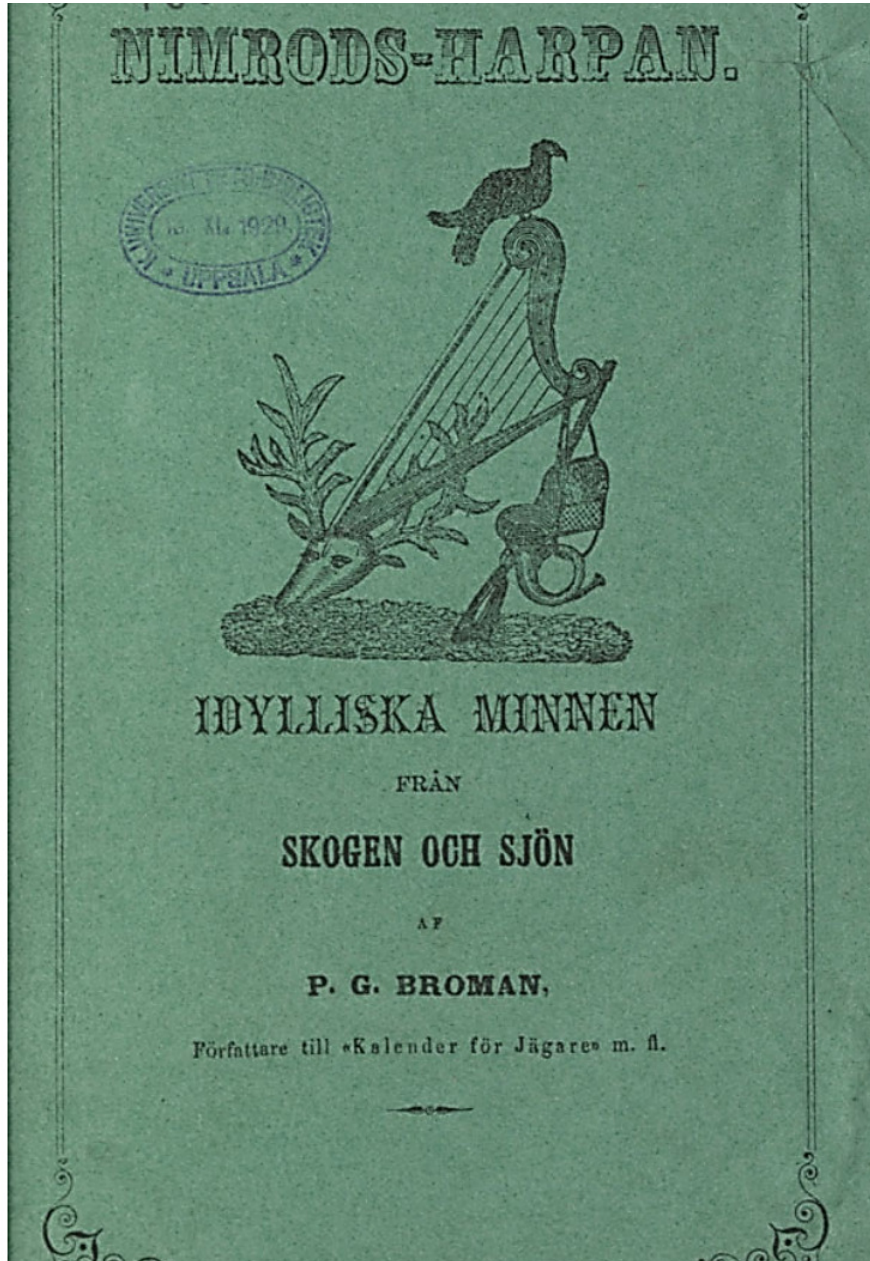
Postmästare **Georg August Bratt**, som var verksam på Dalarö 1845 – 1872.

Pastor **Per Erik Hofberg**, som var verksam på Dalarö 1845 – 1861.

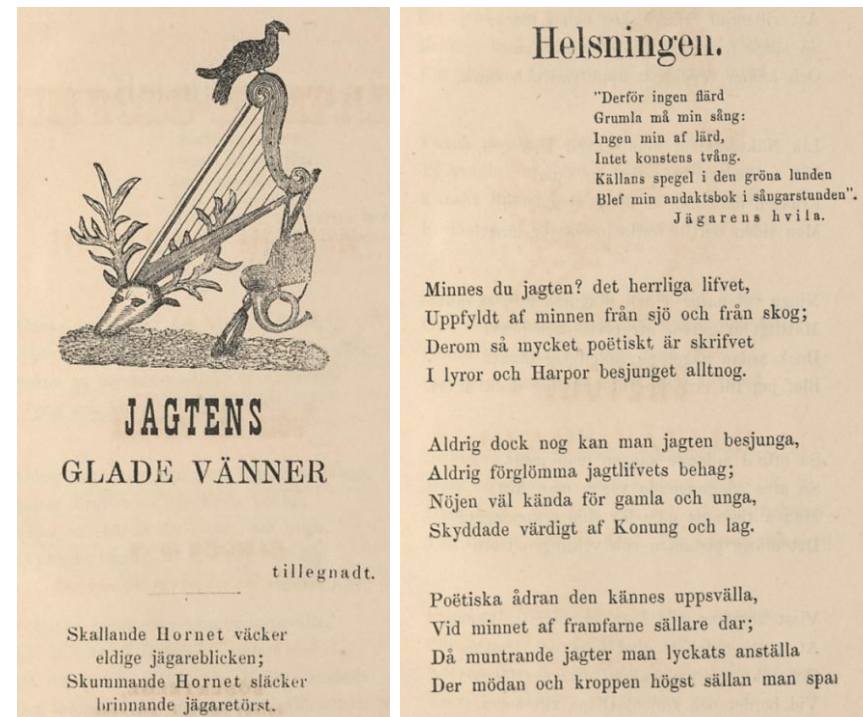

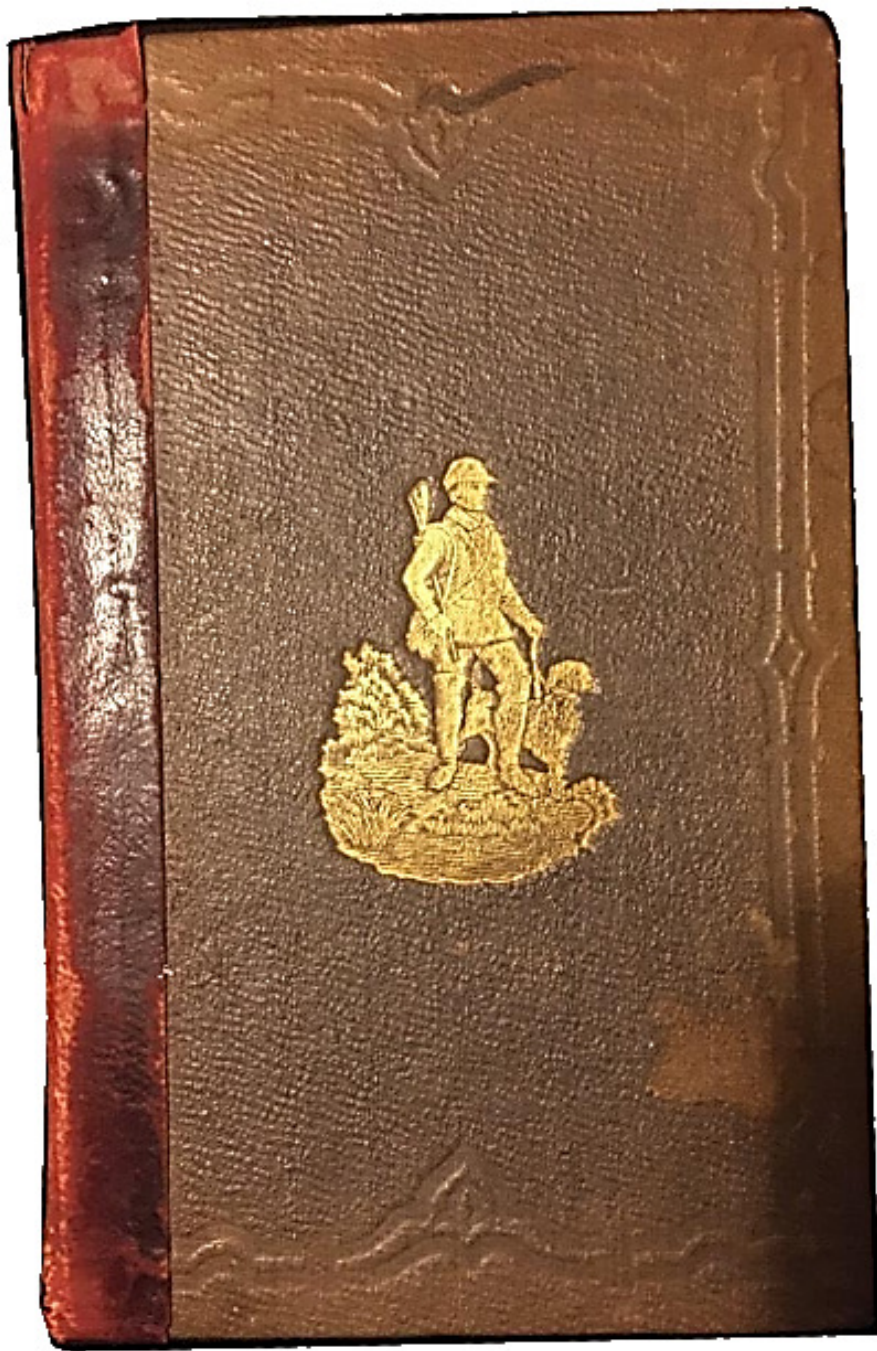
Gratis läsning Litteraturbanken av

https://litteraturbanken.se/f%C3%B6rfattare/BromanPG/titlar/Nimrodsharpan/sida/7/faksimil?traff=w6_9&traffslut=w6_9&s_query=broman&s_from=0&s_to=29&s_text_filter={}&s_word_form_only=true&s_authors=BromanPG&s_lbworkid=lb1589991&hit_index=0

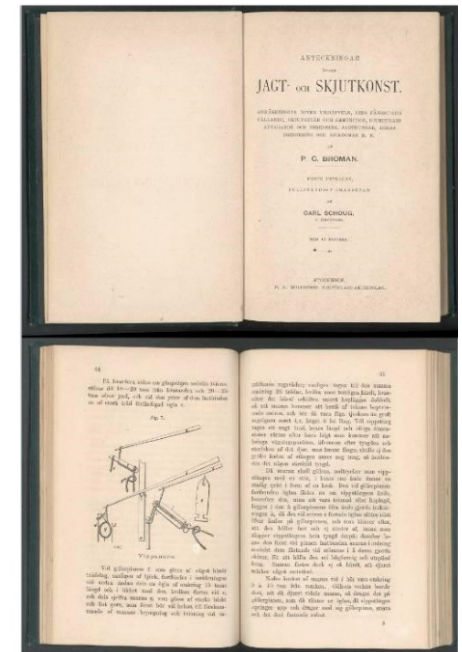
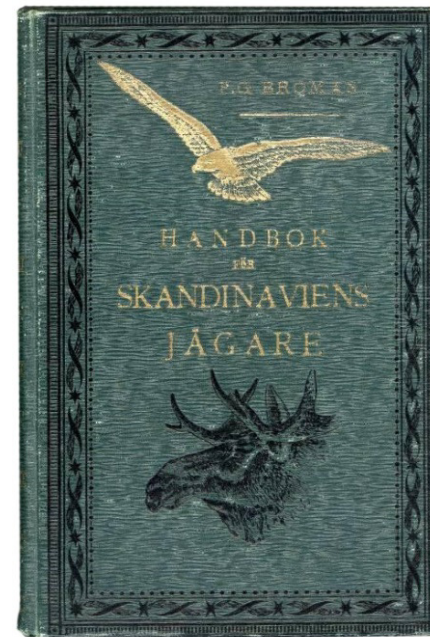
*P. G. Broman, Nimrods-Harpan.
Idylliska minnen från skogen och sjön (1865).*

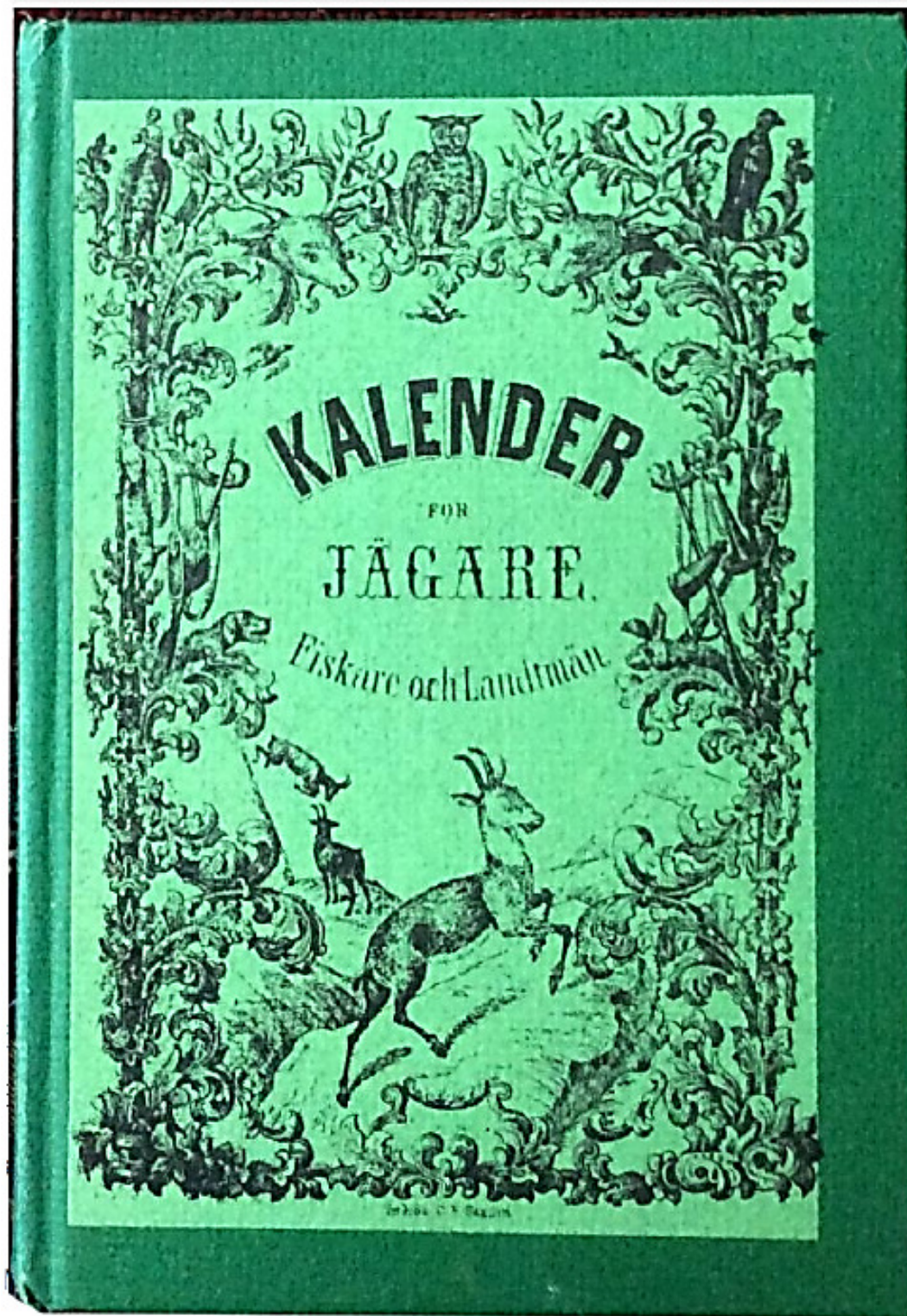

Handbok för Skandinaviens jägare av P. G. Broman.

Anteckningar öfver jagt- och skjutkonst.
Anmärkningar öfver vildafveln, dess fångst
och fällande, skjutgevär och ammunition,
djurhudars aftagande och beredning,
jagthundar, deras dressering och sjukdomar.

KALENDER

FÖR

JÄGARE,

FISKARE OCH LANDTMÄN.

JEMTE BIHANG

INNEHÅLLANDE

BEMÄRKESEDAGAR, RUNSTAFSBILDER

OCH

SÅNGER FÖR JÄGARE, MED MUSIK.

Af

P. G. Broman,

Förf. till Afh. om »Jagt och Skjutkonst.»

Med en lithografi.

STOCKHOLM,

P. A. Huldbergs Bokhandel.

Bazaren å Norrbro.

En betydligt mer omfattande beskrivning om familjen Broman finns att läsa i Lennart Jarnhammars skrift:

Doktor Pehr Broman som badläkare.
Med tillägg om nya varmbadhuset
skriven 3 juli 2021.

DHF får använda materialet inom studiecirkeln om vi visar att det är Lennart J, som är författaren.
Får EJ läggas upp på nätet.